

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

The Model of Creative Leadership Development in Digital Era for School Administrators under the Secondary Educational Service Area Office Sisaket Yasothon

ไพฑูรย์ นครชัย¹ สมาน อัสวภูมิ² จิตติมาภรณ์ สีหะวงษ์³

Paitoon Nakornchai¹ Saman Assawapoom² Jittimaporn Sihawong³

¹สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

Department of Educational Administration, Faculty of Education, Sisaket Rajabhat University

²สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

Department of Educational Administration, Faculty of Education, Sisaket Rajabhat University

³สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

Department of Educational Administration, Faculty of Education, Sisaket Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: E-mail: nakornchaipaitoon@gmail.com

(Received: 29 April 2025, Revised: 27 June 2025, Accepted: 4 July 2025)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการในการพัฒนา สร้าง และ ประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 140 คน ระยะที่ 2 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน และ ระยะที่ 3 ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการประชุมสนทนากลุ่ม/การจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าร้อยละ เฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่คาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นที่สุด ได้แก่ ด้านความยืดหยุ่น ด้านการมีจินตนาการ และด้านการมีวิสัยทัศน์ และความต้องการเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ได้แก่ 1) การแสดงบทบาทสมมติ 2) ระบบพี่เลี้ยง และ 3) การสอนงาน 2. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีการดำเนินการ ประกอบด้วย (1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ (2) ด้านการมีจินตนาการ (3) ด้านความยืดหยุ่น (4) ด้านความคิดสร้างสรรค์ และ (5) ด้านการสร้างทีมงาน 4) วิธีการประเมิน 5) เงื่อนไขความสำเร็จ 3. ผลการ

ประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีความเหมาะสม
ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา; ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

ABSTRACT

This research article was aimed 1) to study current conditions and needs in Creative Leadership Development in Digital Era for School Administrators under the Secondary Educational Service Area Office Sisaket Yasothorn, 2) to form the model of Creative Leadership Development in Digital Era for the School Administrators, and 3) to evaluate the model of Creative Leadership Development in Digital Era for the School Administrators. The sample involved in phase 1 included 140 teachers and school administrators and 9 administrators and teachers. That in phase 2 comprised 10 experts, and that in phrase 3 was counted as 17 experts. In addition, the instruments implemented were included as document analysis, observation, questionnaires, in-dept interview, and meeting notes. The statistics used comprised percentage, mean, standard deviation and modified priority need index. The results were found as follows: 1. The current conditions in Creative Leadership Development in Digital Era for the School Administrators were overall counted in medium level, and the needs of that were viewed in the highest level. 2. The model of Creative Leadership Development in Digital Era for the School Administrators comprised 1) the principles of model; 2) the objectives of model; 3) the implementation which included: 3.1) Visioning, 3.2) Imagining, 3.3) Flexibility, 3.4) Creative Thinking, and 3.5) Team Building; 4) Evaluation and 5) Success Conditions. And 3. The evaluation results of the model of Creative Leadership Development in Digital Era for the School Administrators were overall counted at the highest level for its suitability, the highest level of its feasibility, and the highest level for its benefits

Keywords: model of creative leadership development; digital era for school administrators

บทนำ

ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสำคัญต่อความสำเร็จและคุณภาพการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะการจัดการศึกษาเป็นงานที่มุ่งในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยให้เป็นคนดี คือ คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางด้าน

จิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อ เกื้อกูล มีเหตุผล รู้หน้าที่ มีจิตใจประชาธิปไตย มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เป็นคนเก่ง และเป็นคนดี ดังบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 54 (ราชกิจจานุเบกษา : 14 เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก 6 เมษายน 2560) ที่กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เรียกเก็บค่าใช่จ่าย ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถของการบริหารว่าจะบริหารให้ประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด อย่างไรก็ตาม ชูศรี ถนอมกิจ (2550) ชี้ว่าความสำเร็จหรือประสิทธิผลของสถานศึกษาดังกล่าวก็ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษานั้นๆ เป็นสำคัญ

การที่สถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้นั้น จำเป็นต้องคอยปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อระบบการศึกษา เช่น การเติบโตทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของจำนวนนักเรียน ปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นข้อมูลสำคัญที่สถานศึกษาควรนำมาวิเคราะห์และใช้วางแผนพัฒนาอย่างรอบคอบ บุคคลที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นหัวใจหลักในการขับเคลื่อนและปรับปรุงการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง จะสามารถนำพาสถานศึกษาให้ก้าวสู่ความสำเร็จและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม (สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, 2556) สอดคล้องกับงานวิจัยหลายเรื่องที่ชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำหลายรูปแบบมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา จากงานวิจัยของ จิราพร หมวดเพชร (2558) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสงขลา พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของขวัญตา เกื้อกูลรัฐ (2554) ที่ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขนาดกลาง อำเภอโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ซึ่งพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .01 เช่นกัน

จากการทบทวนงานวิจัยยังพบอีกว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารส่งผลสำคัญต่อความสำเร็จในการบริหารและคุณภาพการศึกษาอย่างยิ่ง เช่น งานวิจัยของ สุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556) ที่รายงานการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพของโรงเรียน มีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก โดยทุกด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ (2556) กล่าวถึงผู้นำเชิงสร้างสรรค์ว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะสามารถติดต่อประสานงานกับบุคคลทั้งที่มีความคิดเห็นตรงกัน และที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะการบริหารงานให้สำเร็จนั้นผู้นำเชิงสร้างสรรค์จำเป็นต้องอาศัยเวลา ทรัพยากร โอกาส เพื่อจะมีโอกาสได้เรียนรู้ร่วมกัน อย่างไรก็ตามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเหมือนกับภาวะผู้นำแบบให้บริการภาระงานหลักของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือ การประสานงานบุคคลที่มีความคิดเห็นตรงกันและมีความคิดเห็น

ที่แตกต่างกัน ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์คือการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะรวมถึงศักยภาพของบุคลากรภายในองค์กรในทุกระดับ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมในทุกบริบทของการทำงาน เป็นภาวะผู้นำที่เปิดกว้าง ยืดหยุ่น และปราศจากความยึดติดในกรอบหรือแนวคิดแบบเดิม ส่งผลให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การปรับตัว และการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง

ภาวะผู้นำแบบสร้างสรรค์เป็นคุณสมบัติที่สำคัญมากในยุคปัจจุบันและอนาคต สำหรับการบริหารองค์กรทุกประเภท รวมถึงองค์กรทางการศึกษาด้วย เพราะโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม การจะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ จึงจำเป็นต้องมีผู้นำที่สามารถแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น และมองหาโอกาสใหม่ๆ ให้แก่องค์กรได้ ซึ่งทั้งหมดนี้ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ (จักรกฤษณ์ โปตาพล, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของกิตติ์กาญจน์ ปฏิพันธ์ (2555) ที่กล่าวว่า ในยุคปัจจุบันและอนาคต สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก โดยเฉพาะการแข่งขันในสภาพแวดล้อมที่ซับซ้อนและไม่แน่นอน ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดความแตกต่างในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง สำหรับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งจำเป็น เพราะจะช่วยให้โรงเรียนสามารถแข่งขันได้ ปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมและพันธกิจใหม่ ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้า (พิชาย รัตนดิลล ฌ ภูเก็ต, 2552)

จากผลการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2557) เกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารบางคนยังขาดความตั้งใจในการพัฒนาการศึกษา ขาดวิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจ รวมถึงการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เช่น ชุมชน สังคม ท้องถิ่น และผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังไม่สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และขาดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนยังอยู่ในระดับต่ำ และสถานศึกษายังไม่สามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพ (สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, 2556) นโยบายด้านการศึกษายังไม่ชัดเจนและมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง การใช้งบประมาณก็มีข้อจำกัดตามกฎหมายของกระทรวงการคลัง รวมถึงความพร้อมขององค์กรในการบริหารจัดการยังไม่เต็มที่ ภาครัฐจึงเร่งผลักดันให้โรงเรียนมัธยมศึกษาพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารและจัดการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557)

อีกหนึ่งปัญหาสำคัญคือการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ผู้บริหารต้องทำหน้าที่ประสานงานกับบุคลากรและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดทิศทางและยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2550, ธีระ รุญเจริญ, 2555, ทวีภรณ์ วรชิน, 2559)

ปัญหาทั้งหลายเหล่านี้อาจจะเกิดมาจากผู้บริหารยังขาดภาวะผู้นำ โดยเฉพาะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ดังข้อค้นพบจากการศึกษางานการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของ วิมล จันทรแก้ว (2555) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดภาวะผู้นำในด้านการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการพัฒนา ภาวะผู้นำทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาไม่ได้พัฒนาตนเองให้ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ ทั้งด้านการบริหารงานและการบริหารวิชาการ ทำให้ไม่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในภาวะเสี่ยง และการบริหารความเสี่ยงทั้งด้านการบริหารจัดการ และการบริหารงบประมาณ รวมถึงความตระหนักในการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ขาดการวางแผนอย่างมีเป้าหมายที่ชัดเจน ทำให้การบริหารงานในสถานศึกษาเกิดความขัดแย้ง การทำงานมีอุปสรรค การแก้ไขปัญหายุ่งยากซับซ้อน ลำช้า บุคลากรขาดขวัญ กำลังใจ และกลัวการเปลี่ยนแปลง ไม่ยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยภาพรวม

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปกำหนดเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางนี้จึงสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถพัฒนาการจัดการจัดการสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่รองรับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
3. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำหนดให้เป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 83 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหาร 83 คน และครู 2,867 คน รวมทั้งสิ้น 2,950 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำนวน 70 โรงเรียน กำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970: 607-610) และสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified) และเทียบสัดส่วนตาม

ขนาดของสถานศึกษา ประกอบด้วย ขนาดเล็ก จำนวน 7 โรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน 45 โรงเรียน และขนาดใหญ่ จำนวน 18 โรงเรียน รวมตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 70 โรงเรียน ซึ่งสามารถจำแนกได้ ดังนี้ 1) ผู้บริหาร จำนวน 70 คน 2) ครู จำนวน 70 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
2. ร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
3. ผลการประเมินการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ขอบเขตการวิจัย การวิจัยมี 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 70 คน และครู จำนวน 70 คน รวมจำนวน 140 คน ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) จำนวน 17 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
2. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร/รองผู้อำนวยการหรือรักษารองผู้อำนวยการ และครูผู้ปฏิบัติงานบริหารทั่วไปเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)
3. แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
4. แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
5. แบบประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด หลักการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

2. สร้างเครื่องมือการวิจัยเพื่อสรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่ต้องการศึกษา

3. นำเครื่องมือการวิจัยที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพและพิจารณาความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ เช่น ความครอบคลุมของประเด็นที่ใช้วิเคราะห์ สังเคราะห์ความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษาที่ใช้ และตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการว่าเหมาะสมหรือไม่ ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.80 - 1.00

4. รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมไปหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ด้วยวิธี Item total correlation ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.22-0.77 และวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้วิธีของ Cronbach

5. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจัดพิมพ์เครื่องมือเป็นฉบับสมบูรณ์สำหรับนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ส่งเครื่องมือการวิจัยให้กลุ่มเป้าหมาย พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้ตอบกลับ

2. ตรวจสอบและคัดแยกเครื่องมือการวิจัยที่สมบูรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ และนำประเด็นเหล่านั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาก้าวหน้าเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และใช้สถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น ค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลของการวิจัย 4 ประเด็น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สภาพปัจจุบันในการพัฒนาก้าวหน้าเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการสร้างทีมงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความยืดหยุ่น สภาพที่คาดหวังในการพัฒนาก้าวหน้าเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

โดยรวมมีสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความยืดหยุ่น ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีจินตนาการ และความต้องการในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความยืดหยุ่น (Flexibility) รองลงมาคือ ด้านการมีจินตนาการ (Imagination) และด้านการมีวิสัยทัศน์ (Vision) ตามลำดับ และความต้องการวิธีในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ ระบบพี่เลี้ยง และการสอนงาน ตามลำดับ

2. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย

2.1 หลักการ ประกอบด้วย 1) หลักการมีส่วนร่วม 2) หลักการเชิงระบบ และ 3) หลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.2 วัตถุประสงค์ เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลในเขตพื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบ

2.3 วิธีการดำเนินการ ประกอบด้วย

2.3.1 เป้าหมายของการพัฒนา 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการมีจินตนาการ 3) ด้านความยืดหยุ่น 4) ด้านความคิดสร้างสรรค์ 5) ด้านการสร้างทีมงาน

2.3.2 วิธีการพัฒนา 1) การแสดงบทบาทสมมติ 2) ระบบพี่เลี้ยงและ 3) การสอนงาน

2.4 วิธีการประเมิน 1) ประเมินความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ประเมินความพึงพอใจของผู้บริหารที่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบ

2.5 เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารที่เข้าร่วมโครงการต้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการพัฒนาตนเองด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 2) ผู้บริหารที่เข้าร่วมโครงการและผู้รับผิดชอบจากเขตพื้นที่การศึกษามีเวลาในการทำงานร่วมกันและแก้ปัญหาที่แสดงออกถึงการพัฒนาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

3. การประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย 4 ประเด็น ดังนี้

3.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาองค์ประกอบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวัตถุประสงค์ รองลงมาคือ ด้านหลักการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวิธีการประเมิน

3.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความชัดเจนของหลักการและเหตุผล ความเหมาะสมของวิธีการดำเนินการของรูปแบบฯ ความเหมาะสมของเงื่อนไขความสำเร็จ ความเหมาะสมของ

ภาษาที่ใช้และการเรียงลำดับเนื้อหา คู่มืออ่านแล้วเข้าใจง่าย สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ และคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีประโยชน์ รองลงมาคือ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ ความชัดเจนของข้อตกลงเบื้องต้นในการนำคู่มือไปใช้ ความเหมาะสมของการประเมินผลของรูปแบบฯ และการจัดรูปแบบการพิมพ์มีความเหมาะสม

3.3 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัตถุประสงค์ รองลงมาคือ หลักการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

3.4 ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินงาน รองลงมาคือ วัตถุประสงค์และเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักการ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างทีมงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความยืดหยุ่น ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารเป็นผู้ที่ทำงานร่วมกับบุคคลหลายคน หลายฝ่าย หลายหน่วยงานจึงให้ความสำคัญต่อการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยมุ่งความสำเร็จของงานเป็นสำคัญ สอดคล้องกับ Mungkasem (2001) ได้ศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้บริหาร ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของผู้ที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ การมีความเป็นผู้นำ การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม การมีทัศนคติด้านบวก และการมีความสามารถในการปรับตัว และสอดคล้องกับ Greco (2002) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนต่อความพึงพอใจในงาน พบว่า ผู้บริหารที่มีความสามารถตามสไตล์ภาวะผู้นำมีผลทางบวกต่อการสร้างความเข้าใจของผู้ร่วมงานและความพึงพอใจในงาน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการใช้ยุทธศาสตร์ภาวะผู้นำในการมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมจะมีผลทางบวกต่อความพึงพอใจในงาน และคุณลักษณะต่อไปนี้ คือ การเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเพื่อจัดระเบียบ วางแผน และในการใช้ทรัพยากร เกิดความรู้ ความชำนาญในการให้คำแนะนำ และสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างหลากหลาย ความสามารถในการตระเตรียมสภาพแวดล้อม ความสามารถในการพัฒนาคุณภาพ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงานและความสัมพันธ์ของทีมงานกับงาน

1.1) สภาพที่คาดหวังในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยรวมมีสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความยืดหยุ่น ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีจินตนาการ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการทำงานในยุคดิจิทัลมีแนวทาง หลักการทำงานที่หลากหลายที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ และแต่ละคนก็มีความรู้ แนวทางในการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้บริหารต้องยอมรับฟังเพื่อนร่วมงาน มีความยืดหยุ่นในการทำงาน สอดคล้องกับภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อง (2559) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน ดังนี้ 1) ความมีจินตนาการ มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ร่วมงานในการริเริ่ม การเปลี่ยนแปลงงานโดยใช้นวัตกรรมเชิงระบบ มีศักยภาพทางสติปัญญาในการสร้างวิสัยทัศน์ที่เฉลิยฉลาด แก้ไขปัญหาด้วยการคิดวิเคราะห์และนำทางเลือกในการแก้ปัญหาไปสู่การปฏิบัติ 2) ความยืดหยุ่น มีความสามารถในการปรับตัวตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว ศักยภาพในการประสานงาน การปรับตัวกับผู้ร่วมงานที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ซึ่งนำไปสู่ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในหน่วยงาน 3) ความมีวิสัยทัศน์ เป็นการกำหนดพันธกิจและยุทธศาสตร์การทำงานพร้อมๆ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การบริหารเพื่อความเป็นเลิศ ศักยภาพในการสร้างงานใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาองค์กร และสอดคล้องกับจักรกฤษณ์ โปตาพล (2555) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้บริหารเทศบาลตำบล มีระดับการแสดงออกภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาล จำแนกตามสถานภาพต่างกัน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาล จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4) ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด มีความสัมพันธ์กับความยืดหยุ่น ความมีจินตนาการ และความมีวิสัยทัศน์ ในระดับความสัมพันธ์มาก

1.2) ความต้องการในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความยืดหยุ่น (Flexibility) รองลงมาคือ ด้านการมีจินตนาการ (Imagination) และด้านการมีวิสัยทัศน์ (Vision) ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากบุคลากรเพื่อนร่วมงานของผู้บริหารต้องการให้ผู้บริหารมีความสามารถในการปรับตัวตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว มีศักยภาพในการประสานงาน มีการปรับตัวกับผู้ร่วมงานที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ซึ่งนำไปสู่ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในหน่วยงาน สอดคล้องกับLussier and Achua (2007) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้นำที่มีประสิทธิผลว่าประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้คือ ความมีอำนาจเหนือ มีพลังงานสูง มีความมั่นใจในตัวเอง การควบคุมตัวเองในสถานการณ์ที่ไม่ปกติ มีความมั่นคงทางอารมณ์ ความซื่อตรง ความมีสติปัญญา ความยืดหยุ่นในการทำงาน และมีความเข้าใจความรู้สึกคนอื่น และสอดคล้องกับภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อง (2559) ได้ศึกษาภาวะ

ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน ดังนี้ 1) ความมีจินตนาการ มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ร่วมงานในการริเริ่ม การเปลี่ยนแปลงงานโดยใช้นวัตกรรมเชิงระบบ มีศักยภาพทางสติปัญญาในการสร้างวิสัยทัศน์ที่เฉลิยฉลาด แก้ไขปัญหาด้วยการคิดวิเคราะห์และนำทางเลือกในการแก้ปัญหาไปสู่การปฏิบัติ 2) ความยืดหยุ่น มีความสามารถในการปรับตัวตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว ศักยภาพในการประสานงาน การปรับตัวกับผู้ร่วมงานที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ซึ่งนำไปสู่ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในหน่วยงาน 3) ความมีวิสัยทัศน์ เป็นการกำหนดพันธกิจและยุทธศาสตร์การทำงานพร้อมกับยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การบริหารเพื่อความ เป็นเลิศ ศักยภาพในการสร้างงานใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาองค์กร

2. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย 2.1 หลักการ ประกอบด้วย 1) หลักการมีส่วนร่วม 2) หลักการเชิงระบบและ 3) หลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2.2 วัตถุประสงค์ เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลในเขตพื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบ 2.3 วิธีการดำเนินการ ประกอบด้วย 2.3.1 เป้าหมายของการพัฒนา 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการมีจินตนาการ 3) ด้านความยืดหยุ่น 4) ด้านความคิดสร้างสรรค์ 5) ด้านการสร้างทีมงาน 2.3.2 วิธีการพัฒนา 1) การแสดงบทบาทสมมติ 2) ระบบพี่เลี้ยง และ 3) การสอนงาน 2.4 วิธีการประเมิน ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ ดังนี้ 1) ประเมินความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ประเมินความพึงพอใจของผู้บริหารที่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบ 2.5. เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารที่เข้าร่วมโครงการต้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการพัฒนาตนเองด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 2) ผู้บริหารที่เข้าร่วมโครงการและผู้รับผิดชอบจากเขตพื้นที่การศึกษามีเวลาในการทำงานร่วมกันและแก้ปัญหาที่แสดงออกถึงการพัฒนาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการทำงานของผู้บริหารจะต้องยึดหลักการ แนวคิด ทฤษฎีในการบริหารงาน มีเป้าหมายของการพัฒนาที่ชัดเจน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานทุกขั้นตอนทั้งก่อนการดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ภายใต้เงื่อนไขของความสำเร็จ สอดคล้องกับคุณาวุฒิ สิงห์ทอง (2561) ได้วิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 20 การวิจัยครั้งนี้จุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 3) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า 1.องค์ประกอบ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูมีจำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) มีวิสัยทัศน์ 2) เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง 3) เข้าใจความเป็นปัจเจกบุคคล 4) มีจินตนาการ และ 5) มีความยืดหยุ่น โดยรวมอยู่ในระดับ

มากที่สุด 2. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และวิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ได้แก่ 1) การฝึกอบรม 2) การศึกษาดูงาน และ 3) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 3. โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กลุ่มเป้าหมาย 4) เนื้อหาสาระ ประกอบด้วย 5 Module ได้แก่ Module ที่ 1 มิวทัศน์ทัศน์ (Vision) Module ที่ 2 เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง (Person of Change) Module ที่ 3 เข้าใจความเป็นปัจเจกบุคคล (Individual Differences) Module ที่ 4 มีจินตนาการ (Imagination) และ Module ที่ 5 มีความยืดหยุ่น (Flexibility) 5) กระบวนการปฏิบัติ 6) สื่อ/ เครื่องมือ และ 7) การวัดและการประเมินผล ระยะเวลาในการพัฒนา จำนวน 45 ชั่วโมง โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับกิตติกร ธรรมกิจวัฒน์ (2562) ได้วิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โดยรวมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน 2. ผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 7 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เนื้อหาสาระ 4) โครงสร้างของรูปแบบ 5) วิธีการพัฒนา 6) ระยะเวลาในการพัฒนา และ 7) การประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและความ เป็นไปได้ได้ในระดับมากที่สุด

3. การประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ได้สร้างและพัฒนาจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างแท้จริง ผ่านกระบวนการสร้างอย่างเหมาะสมจาก หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best

Practice) โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร รองผู้อำนวยการหรือรักษาการรองผู้อำนวยการ และครู ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผ่านกระบวนการตรวจสอบความความเป็นไปได้และความความเป็นประโยชน์จากผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปพัฒนา ปรับปรุงจนทำให้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับบุญธาดา ทรงบุญศาสตร์ (2559) ได้วิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ มี 4 ตัวบ่งชี้ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มี 4 ตัวบ่งชี้ ด้านการมีความคิด สร้างสรรค์ มี 4 ตัวบ่งชี้ ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว มี 4 ตัวบ่งชี้ และการทำงานเป็นทีมมี 5 ตัวบ่งชี้ รวม 21 ตัวบ่งชี้ ซึ่งมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และวิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่มีอันดับความต้องการมากที่สุดคือ การศึกษาด้วยตนเอง การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการฝึกอบรม 3. โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และ 4.24 ตามลำดับ สอดคล้องกับกิตติกร ธรรมกิจวัฒน์ (2562) ได้วิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โดยรวมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน 2. ผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 7 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เนื้อหาสาระ 4) โครงสร้างของ

รูปแบบ 5) วิธีการพัฒนา 6) ระยะเวลาในการพัฒนา และ 7) การประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและความ เป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษารายละเอียด และวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ก่อนนำไปใช้

2) จากผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านวัตถุประสงค์ ดังนั้นผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษา ควรทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ให้เข้าใจเพื่อจะได้การกำหนดนโยบายหรือพัฒนาเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับวิธีการจัดกิจกรรมการพัฒนา และมีการประเมินผลให้หลากหลายวิธี

3) จากผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ วัตถุประสงค์ และมีความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การดำเนินการ ดังนั้นผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการกำหนดนโยบาย แนวทางหรือพัฒนาส่งเสริม สนับสนุนวิธีดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาอย่างจริงจัง

4) สถานศึกษาสามารถนำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ที่สร้างขึ้นไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม โดยสถานศึกษาสามารถปรับปรุง เพิ่มเติม รูปแบบ แผนงาน และโครงการต่างๆ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงสภาพหรือบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) จากการศึกษาความต้องการในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความยืดหยุ่น (Flexibility) รองลงมา คือ ด้านการมีจินตนาการ (Imagination) และด้านการมีวิสัยทัศน์ (Vision) ตามลำดับ ดังนั้น ควรมีการศึกษากลยุทธ์หรือรูปแบบการพัฒนาความยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา

2) ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในลักษณะของการคาดการณ์ถึงรูปแบบสำหรับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ให้มีมาตรฐานเป็นที่พึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น จึงควรที่จะทำการศึกษาและทดลองใช้รูปแบบอย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยสามารถสรุปองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากงานวิจัย ดังนี้

1. จากการศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การมีจินตนาการ 3) ความยืดหยุ่น 4) ความคิดสร้างสรรค์ และ 5) การสร้างทีมงาน

2. จากการศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย

2.1 หลักการ ประกอบด้วย 1) หลักการมีส่วนร่วม 2) หลักการเชิงระบบ และ 3) หลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.2 วัตถุประสงค์ เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลในเขตพื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบ

2.3 วิธีการดำเนินการ ประกอบด้วย

2.3.1 เป้าหมายของการพัฒนา 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการมีจินตนาการ 3) ด้านความยืดหยุ่น 4) ด้านความคิดสร้างสรรค์ 5) ด้านการสร้างทีมงาน

2.3.2 วิธีการพัฒนา 1) การแสดงบทบาทสมมติ 2) ระบบพี่เลี้ยง 3) การสอนงาน และ 4) การสาธิต

2.4 วิธีการประเมิน 1) ประเมินความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ประเมินความพึงพอใจของผู้บริหารที่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบ

2.5 เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารที่เข้าร่วมโครงการต้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการพัฒนาตนเองด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 2) ผู้บริหารที่เข้าร่วมโครงการและผู้รับผิดชอบจากเขตพื้นที่การศึกษามีเวลาในการทำงานร่วมกันและแก้ปัญหาที่แสดงออกถึงการพัฒนาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร”ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยความเมตตา อนุเคราะห์ช่วยเหลือ จากศาสตราจารย์ ดร.สมาน อัสวภูมิ ประธานที่ปรึกษา ดร.จิตติมาภรณ์ สีหะวงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ดุษฎีนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงแก้ไข และเป็นกำลังใจ ในการศึกษาวิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณท่านไว้เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประกาศิต อานุภาพแสนยากร อธิการบดี รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ศักดิ์ ทองพันธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมพันธ์ พิชญ์ประเสริฐ รองศาสตราจารย์ จำเริญ อุณแก้ว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ศรีกระจำง ประธานบัณฑิตศึกษา ดร.พิมล วิเศษสังข์ และคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้าการทำดัชนีพจนานุกรมตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอขอบพระคุณคณะผู้เชี่ยวชาญที่อนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการสนทนากลุ่ม และผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรูปแบบ จนทำให้กระบวนการ ขั้นตอนการทำดัชนีพจนานุกรมสำเร็จลุล่วงไปได้

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาเอกทุกคนที่ให้อกำลังใจในการเรียนรู้ด้วยกัน ช่วยเหลือกันทุกอย่าง ด้วยความมานะและจริงใจ ขอขอบคุณคุณพิศมัย นครชัยคู่ชีวิตที่เป็นกำลังใจในทุกๆด้านและอยู่เบื้องหลังความสำเร็จในครั้งนี้ คุณค่าประโยชน์อันพึงมี ขอมอบเป็นกตเวทิตาแด่ บิดา มารดา บุรพจารย์ ญาติผู้มีพระคุณทุกคน

เอกสารอ้างอิง

- กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์. (2555). *โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร*. <http://www.ifd.or.th>
- ขวัญตา เกื้อกฤษรัฐ. (2554). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษานาดกลาง อำเภอฟัวธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- จิราพร หมวดเพชร. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน เอกชน จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษามหาบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง.
- ทวีภรณ์ วรชิน. (2559). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธีระ รุญเจริญ. (2555). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปสองและประเมินภายนอกกรอบสาม (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. ข้าวฟ่าง.
- พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. (2552). *องค์การและการบริหารจัดการ*. อิงค์ ปิยอนต์ บุ๊คส์.

- วิมล จันทรแก้ว. (2555). รูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สุภาพ ฤทธิ์บำรุง. (2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.